

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Νόμος για το Κλίμα

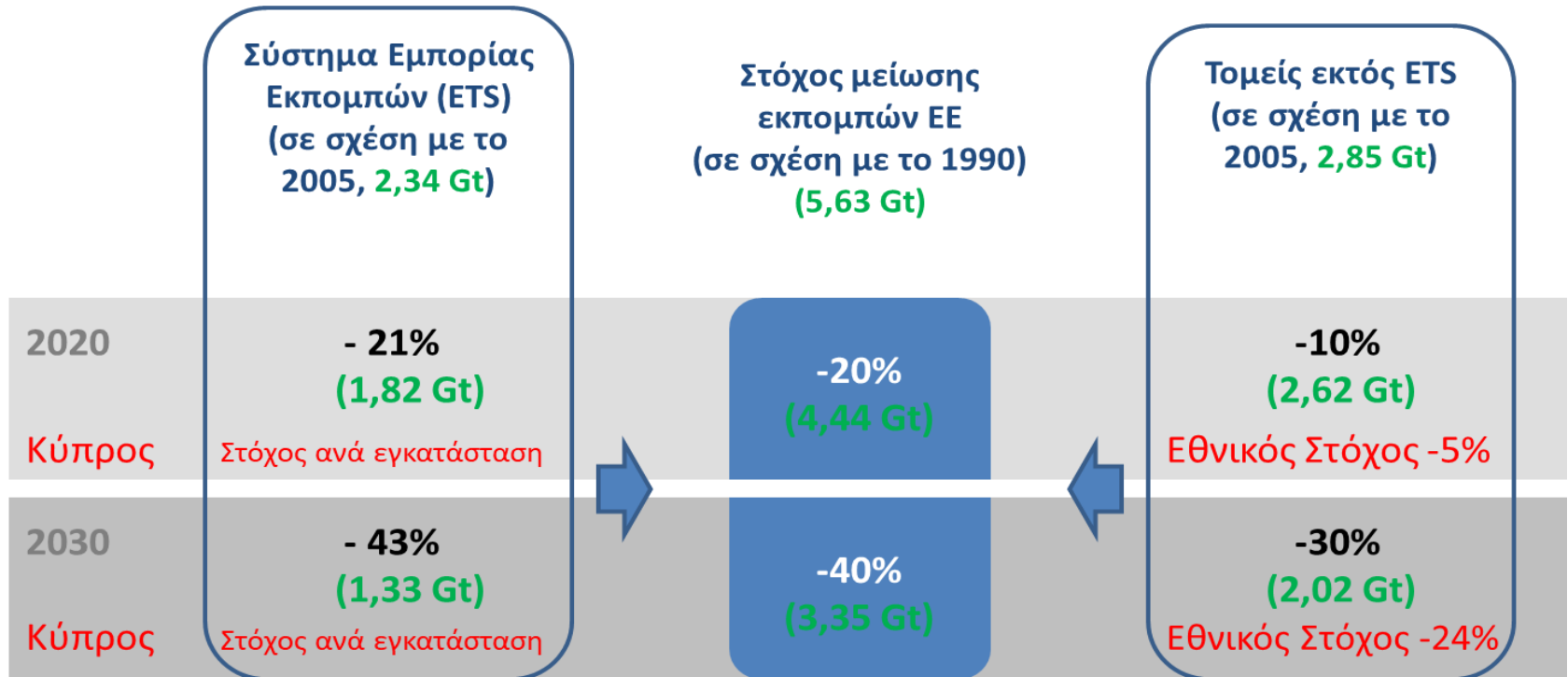

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή
2. Υφιστάμενη Κατάσταση
  - Πλαίσιο πολιτικής ΕΕ για το 2030
  - Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα 2021-2030
3. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία
4. Ευρωπαϊκός Νόμος για το Κλίμα

2. Υφιστάμενη Κατάσταση:

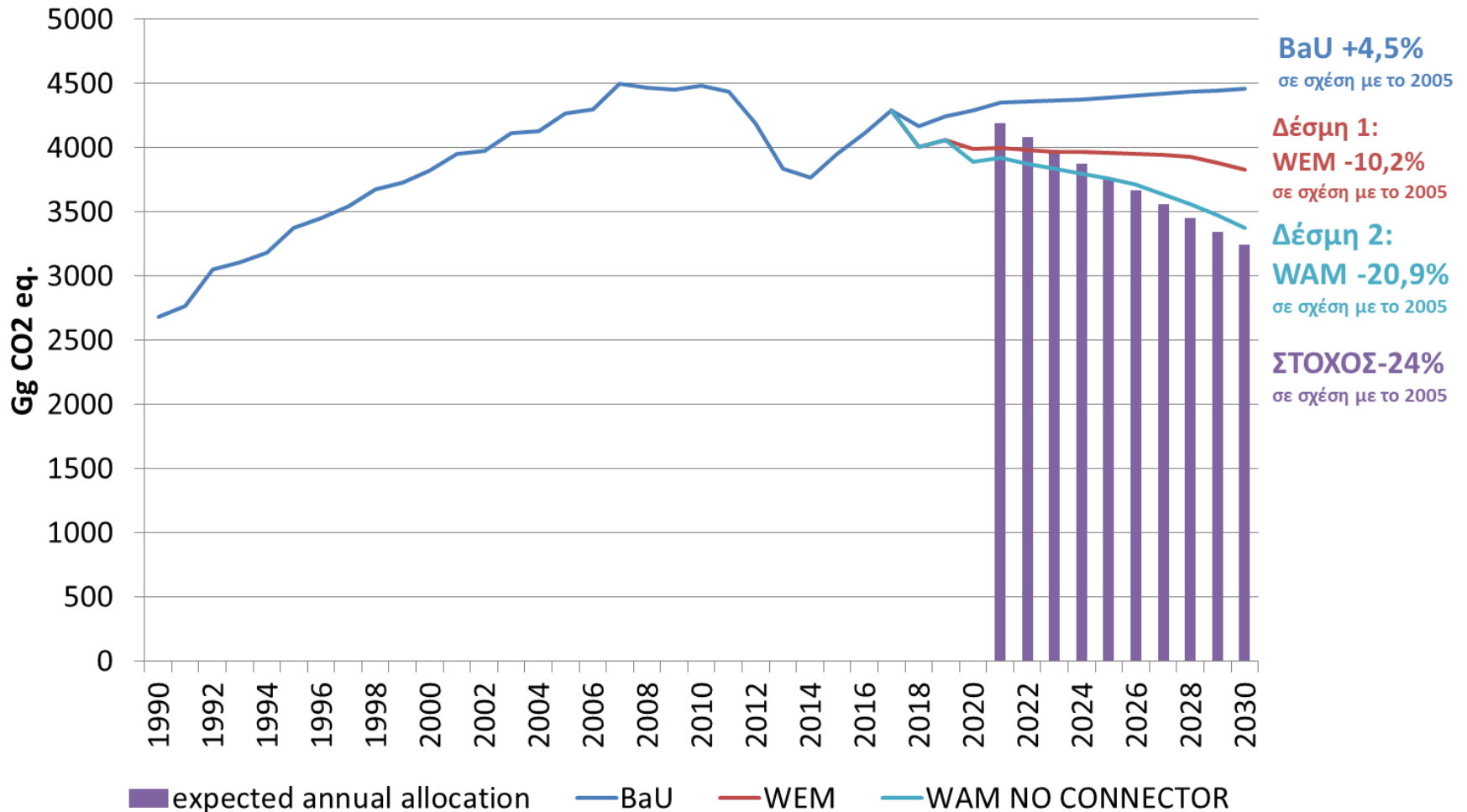
Πλαίσιο πολιτικής ΕΕ για το 2030

- Καθορισμός των εθνικών στόχων μείωσης των εκπομπών για τους τομείς εκτός ΣΕΔΕ βάσει του σχετικού κατά κεφαλήν ΑΕΠ
- Εθνικός στόχος της Κύπρου για το 2030 για μείωση των εκπομπών στους τομείς εκτός ΣΕΔΕ καθορίστηκε στο -24% από τα επίπεδα του 2005

2. Υφιστάμενη Κατάσταση:

Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα 2021-2030

2. Υφιστάμενη Κατάσταση:

Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα 2021-2030

- Με επιτυχή εφαρμογή των πολιτικών και μέτρων, εκτιμάται ότι μπορεί να επιτευχθεί μείωση της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου κατά 20.9 % σε σχέση με το 2005.
- Η διείσδυση των ΑΠΕ είναι της τάξης του 23%
- Επιτυγχάνεται ο υποχρεωτικός στόχος για εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση και η ενδεικτική συνεισφορά στο στόχο της ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση.
- Σημειώνεται ότι ο υφιστάμενος στόχος μείωσης κατά 24% για το 2030 σε σχέση με το 2005 για τους τομείς εκτός ΣΕΔΕ δεν είναι αυτονόητο ότι θα επιτευχθεί. Χωρίς υλοποίηση των φιλόδοξων μέτρων για τις μεταφορές, η μείωση εκπομπών μπορεί να είναι πολύ χαμηλότερη από αυτήν που προβλέπεται.

Παρότι δεν αναμένεται να καλυφθεί πλήρως ο εθνικός υποχρεωτικός στόχος στο τέλος της περιόδου (2030), κάνοντας χρήση των διαθέσιμων δυνατοτήτων ευελιξίας και νοουμένου ότι η άμεση εφαρμογή των πολιτικών και μέτρων που περιλαμβάνονται στις πιο πάνω δύο Δέσμες θα αποφέρουν πλεονάζοντα ετήσια δικαιώματα εκπομπής, η Κυπριακή Δημοκρατία θα πετύχει σε λογιστικούς όρους τον στόχο της και δεν αναμένεται να έχει οικονομικό κόστος για εξασφάλιση των πρόσθετων δικαιωμάτων εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου

3. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

- Μια **νέα αναπτυξιακή στρατηγική** που αποσκοπεί στον μετασχηματισμό της ΕΕ σε μια **δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία** που διαθέτει μια οικονομία **σύγχρονη, ανταγωνιστική και αποδοτική** ως προς τη χρήση των **πόρων**, στην οποία ως το **2050** έχουν **μηδενιστεί οι καθαρές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου** και όπου η οικονομική ανάπτυξη έχει αποσυνδεθεί από τη χρήση των πόρων.
- Αποσκοπεί επίσης στην **προστασία**, τη **διατήρηση** και την **ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου** της ΕΕ, καθώς και στην **προστασία της υγείας και της ευημερίας** των πολιτών από **κινδύνους και επιπτώσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον**.

3. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Κλιματική φιλοδοξία	
Πρόταση για έναν ευρωπαϊκό «νόμο για το κλίμα» που θα περιλαμβάνει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας για το 2050	Μάρτιος 2020
Συνολικό σχέδιο για υψηλότερο κλιματικό στόχο της ΕΕ για το 2030, ήτοι μείωση των εκπομπών σε τουλάχιστον 50 % και εν συνεχεία σε 55 % με υπεύθυνο τρόπο	Καλοκαίρι 2020
Προτάσεις αναθεώρησης των σχετικών νομοθετικών μέτρων για την υλοποίηση των αυξημένων φιλοδοξιών για το κλίμα, σε συνέχεια της αναθεώρησης της οδηγίας για το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής· Κανονισμός για τον επιμερισμό των προσπαθειών· Χρήση της γης, αλλαγή στη χρήση της γης και δασοκομικές δραστηριότητες· Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση· Οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας· Πρότυπα επιδόσεων όσον αφορά τις εκπομπές CO ₂ των αυτοκινήτων και των ημιφορτηγών	Ιούνιος 2021
Πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας	Ιούνιος 2021
Πρόταση για μηχανισμό συνοριακής προσαρμογής άνθρακα για επιλεγμένους τομείς	2021
Νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	2020/2021

3. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Καθαρή, οικονομικά προσιτή και ασφαλής ενέργεια	
Αξιολόγηση των τελικών εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα	Ιούνιος 2020
Στρατηγική για την έξυπνη ενοποίηση τομέων	2020
Πρωτοβουλία «Κύμα ανακαινίσεων» για τον οικοδομικό τομέα	2020
Αξιολόγηση και επανεξέταση του κανονισμού για τα διευρωπαϊκά δίκτυα στον τομέα της ενέργειας	2020
Στρατηγική για την υπεράκτια αιολική ενέργεια	2020
Προς έναν φιλόδοξο στόχο μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες	
Στρατηγική για τις χημικές ουσίες με στόχο τη βιωσιμότητα	Καλοκαίρι 2020
Σχέδιο δράσης μηδενικής ρύπανσης για το νερό, τον αέρα και το έδαφος	2021
Αναθεώρηση των μέτρων για την αντιμετώπιση της ρύπανσης από μεγάλες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	2021

3. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Βιομηχανική στρατηγική για μια καθαρή και κυκλική οικονομία	
Βιομηχανική στρατηγική της ΕΕ	Μάρτιος 2020
Σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία, συμπεριλαμβανομένης πρωτοβουλίας για τα βιώσιμα προϊόντα και με ιδιαίτερη έμφαση σε τομείς που χαρακτηρίζονται από ένταση πόρων, όπως τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, οι κατασκευές, τα ηλεκτρονικά και τα πλαστικά	Μάρτιος 2020
Πρωτοβουλίες για την τόνωση πρωτοπόρων αγορών για κλιματικά ουδέτερα και κυκλικά προϊόντα σε βιομηχανικούς τομείς που χαρακτηρίζονται από ένταση ενέργειας	Από το 2020
Πρόταση για τη στήριξη διαδικασιών χαλυβουργίας με μηδενικές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα έως το 2030	2020
Νομοθεσία για τους συσσωρευτές που στηρίζει το στρατηγικό σχέδιο δράσης για τους συσσωρευτές και την κυκλική οικονομία	Οκτώβριος 2020
Πρόταση νομοθετικών μεταρρυθμίσεων για τα απόβλητα	Από το 2020

3. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα	
Στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα	2020
Πρόσκληση χρηματοδότησης για τη στήριξη της ανάπτυξης δημόσιων σημείων επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού ως μέρος της υποδομής εναλλακτικών καυσίμων	Από το 2020
Αξιολόγηση των νομοθετικών επιλογών για την ενίσχυση της παραγωγής και της προσφοράς βιώσιμων εναλλακτικών καυσίμων για τους διάφορους τρόπους μεταφοράς	Από το 2020
Αναθεωρημένη πρόταση οδηγίας για τις συνδυασμένες μεταφορές	2021
Επανεξέταση της οδηγίας για τις υποδομές εναλλακτικών καυσίμων και το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών — Κανονισμός για τις μεταφορές	2021
Πρωτοβουλίες για την αύξηση και την καλύτερη διαχείριση της μεταφορικής ικανότητας των σιδηροδρόμων και των εσωτερικών πλωτών οδών	Από το 2021
Πρόταση για αυστηρότερα πρότυπα εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων για οχήματα με κινητήρα εσωτερικής καύσης	2021

3. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Οικολογικός προσανατολισμός της κοινής γεωργικής πολιτικής / Στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο»	
Εξέταση των εθνικών στρατηγικών σχεδίων, με αναφορά στις φιλοδοξίες της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και της στρατηγικής «από το αγρόκτημα στο πιάτο»	2020-2021
Στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο» Μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών, για τη σημαντική μείωση της χρήσης και των κινδύνων που συνδέονται με χημικά φυτοφάρμακα, λιπάσματα και αντιβιοτικά	Άνοιξη 2020 2021
Διαφύλαξη και προστασία της βιοποικιλότητας	
Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030	Μάρτιος 2020
Μέτρα για την αντιμετώπιση των βασικών παραγόντων απώλειας της βιοποικιλότητας	Από το 2021
Νέα δασική στρατηγική της ΕΕ	2020
Μέτρα για τη στήριξη αξιακών αλυσίδων μηδενικής αποψίλωσης	Από το 2020

3. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ	
Πρόταση για τη θέσπιση μηχανισμού δίκαιης μετάβασης, συμπεριλαμβανομένου Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, και επενδυτικού σχεδίου για μια βιώσιμη Ευρώπη	Ιανουάριος 2020
Ανανεωμένη στρατηγική για βιώσιμη χρηματοδότηση	Φθινόπωρο 2020
Αναθεώρηση της οδηγίας για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών	2020
Πρωτοβουλίες για τον έλεγχο και τη συγκριτική αξιολόγηση των πρακτικών θέσπισης πράσινων προϋπολογισμών των κρατών μελών και της ΕΕ	Από το 2020
Αναθεώρηση των σχετικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις σχετικά με το περιβάλλον και την ενέργεια	2021
Ευθυγράμμιση όλων των νέων πρωτοβουλιών της Επιτροπής με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας και προώθηση της καινοτομίας	Από το 2020
Εντοπισμός και αντιμετώπιση από τα ενδιαφερόμενα μέρη της μη συνεκτικής νομοθεσίας που μειώνει την αποτελεσματικότητα στην υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας	Από το 2020
Ενσωμάτωση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	Από το 2020

3. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Η ΕΕ ως παγκόσμιος ηγετικός παράγων	
Η ΕΕ θα συνεχίσει να ηγείται των διεθνών διαπραγματεύσεων για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα, ενισχύοντας περαιτέρω το διεθνές πλαίσιο πολιτικής	Από το 2019
Ενίσχυση της διπλωματίας της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ σε συνεργασία με τα κράτη μέλη	Από το 2020
Διμερείς προσπάθειες παρότρυνσης των εταίρων να ενεργήσουν και να διασφαλίσουν τη συγκρισιμότητα των δράσεων και των πολιτικών	Από το 2020
Πράσινη ατζέντα για τα Δυτικά Βαλκάνια	Από το 2020
Συνεργασία για ένα ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα	
Δρομολόγηση του ευρωπαϊκού συμφώνου για το κλίμα	Μάρτιος 2020
Πρόταση για το 8 ^ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον	2020

4. Ευρωπαϊκός Νόμος για το Κλίμα

Βασικοί στόχοι:

- (α) η αύξηση του στόχου μείωσης εκπομπών του θερμοκηπίου εντός της ΕΕ σε 55% μέχρι το 2030 σε σύγκριση με το 1990 καθώς και ο καθορισμός του πεδίου εφαρμογής του στόχου ώστε να τεθούν οι βάσεις για μια ρεαλιστική, ισορροπημένη και αξιόπιστη πορεία προς την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2050, παρέχοντας ταυτόχρονα την αναγκαία προβλεψιμότητα και επενδυτική ασφάλεια για τους ενδιαφερόμενους φορείς
- (β) η προετοιμασία του εδάφους για τις απαραίτητες αναπροσαρμογές των βασικών πολιτικών που σχετίζονται με τις εκπομπές θερμοκηπίου.

Ειδικότεροι στόχοι

- επέκταση της τιμολόγησης άνθρακα και του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ETS) σε τομείς όπως τα κτίρια, οι οδικές μεταφορές, οι αερομεταφορές και η ναυτιλία,
- Αναθεώρηση
  - του υφιστάμενου ETS,
  - του Κανονισμού Επιμερισμού των Προσπαθειών (ESR),
  - της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,
  - της οδηγία για την ενεργειακή αποδοτικότητα,
  - των προδιαγραφών απόδοσης όσον αφορά τις εκπομπές CO₂ από αυτοκίνητα και μικρά φορτηγά,
  - του κανονισμού χρήσης Γης, Αλλαγής Χρήσης Γης και Δασοπονίας (LULUCF).

Παράλληλα, η Επιτροπή θα διερευνήσει τη γενικότερη συνεισφορά των πολιτικών μεταφορών και των εκπομπών άλλων αερίων εκτός του CO₂.

4. Ευρωπαϊκός Νόμος για το Κλίμα

Βασικά κοινωνικο-οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη από την επίτευξη του στόχου 55% είναι, μεταξύ άλλων:

- ο εκσυγχρονισμός ολόκληρης της οικονομίας της ΕΕ,
- η αύξηση της επενδυτικής ασφάλειας και κατά συνέπεια των επενδύσεων σε τομείς της βιομηχανίας, των μεταφορών, των υπηρεσιών και της ενέργειας,
- η μείωση του κινδύνου εξάρτησης από τη χρήση άνθρακα,
- η αύξηση των θέσεων εργασίας,
- η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και κατ' επέκταση η απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος στις παγκόσμιες αγορές,
- η μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας,
- η συνεισφορά στην πράσινη ανάκαμψη,
- η αύξηση των εσόδων μέσω τιμολόγηση του άνθρακα,
- η αύξηση της χρήσης ΑΠΕ και της ενεργειακής απόδοσης,
- η εξοικονόμηση στις δαπάνες εισαγωγών ορυκτών καυσίμων,
- ο περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης,
- η βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης και υγείας των πολιτών.

Στον τομέα χρήσης γης θα οδηγήσει σε βελτιωμένη βιώσιμη διαχείριση που θα παρέχει αυξημένα κίνητρα για αναδάσωση και αποκατάσταση των υποβαθμισμένων εδαφών ώστε να αυξηθούν οι φυσικές καταβόθρες διοξειδίου του άνθρακα.

4. Ευρωπαϊκός Νόμος για το Κλίμα

- Για την επίτευξη του στόχου θα απαιτηθούν επιπλέον επενδύσεις σε όλους τους τομείς
- Οι επενδύσεις διαθέτουν το δυναμικό να συνδράμουν μακροπρόθεσμα στη μείωση των δαπανών για καύσιμα και τη μείωση της εξάρτησης από εισαγωγές ορυκτών καυσίμων.
- Ετήσιες επενδύσεις στο ενεργειακό σύστημα: κατά περίπου 350 δισ. ευρώ υψηλότερες κατά την επόμενη δεκαετία (2021-2030) σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία (2011-2020).
  - Αυτό οφείλεται κυρίως σε νέες δυναμικότητες και διασυνδέσεις, συμπεριλαμβανομένων, αφενός, των αντικαταστάσεων παλαιών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής και βιομηχανικών μονάδων που πλησιάζουν στο τέλος της οικονομικής ζωής τους και, αφετέρου, της ανακαίνισης κτιρίων.
  - Εν λόγω επενδύσεις δύναται να χρηματοδοτηθούν μέσω προγράμματος Next Generation και ΠΔΠ.

4. Ευρωπαϊκός Νόμος για το Κλίμα

Συμπερίληψη των εκτός-της-ΕΕ αερομεταφορών και της εκτός-της-ΕΕ ναυτιλίας στο ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής Αερίων του Θερμοκηπίου (ETS)

θα εξαρτηθεί από

τα αποτελέσματα των μελλοντικών μελετών εκτίμησης επιπτώσεων

4. Ευρωπαϊκός Νόμος για το Κλίμα

Οι συνέπειες του σχεδίου αυτού στο ενεργειακό μας σύστημα

- Η επίτευξη μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030 απαιτεί αυξημένο μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, της τάξης του 38 % έως 40% της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης.
- Ο τομέας της ηλεκτρικής ενέργειας θα εξακολουθήσει να εγκαταλείπει τα ορυκτά καύσιμα, τα οποία θα παράγουν λιγότερο από το 20 % της ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ το 2030, ενώ οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα προμηθεύουν περίπου τα δύο τρίτα της ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ.
- Η εκτίμηση επιπτώσεων της Επιτροπής αναφέρει ότι η κατανάλωση τελικής και πρωτογενούς ενέργειας θα μειωθεί περαιτέρω έως το 2030, ενώ παράλληλα θα επιτευχθεί εξοικονόμηση 36-37 % όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση.
- Στον τομέα της θέρμανσης και της ψύξης οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα αντιπροσωπεύουν περίπου το 40 % το 2030, κυρίως με τη στροφή προς λύσεις θέρμανσης από ανανεώσιμες πηγές, από τις οποίες οι αντλίες θερμότητας είναι η ταχύτερα αναπτυσσόμενη λύση.
- Τα κτίρια θα γίνουν αποδοτικότερα από ενεργειακή άποψη και θα βασίζονται λιγότερο στα ορυκτά καύσιμα για θέρμανση και ψύξη. Ως εκ τούτου, έως το 2030, οι εκπομπές από τα κτίρια θα μειωθούν κατά περίπου 60 % σε σύγκριση με το 2015.
- Όπως υπολογίζεται στην οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στον τομέα των μεταφορών θα ανέλθουν σε ποσοστό περίπου 24 % μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης και χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων, προηγμένων βιοκαυσίμων και άλλων ανανεώσιμων καυσίμων και καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.
- Στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας, η Επιτροπή επιθυμεί την εγκατάσταση 1 εκατομμυρίου νέων σημείων φόρτισης σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

4. Ευρωπαϊκός Νόμος για το Κλίμα

Συμβολή των κρατών μελών στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για το 2030 και στην πράσινη ανάκαμψη μέσω των εθνικών σχεδίων τους για την ενέργεια και το κλίμα

- Τα κράτη μέλη βρίσκονται σε καλό δρόμο για να υπερβούν τον τρέχοντα στόχο της ΕΕ για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990.
- Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και τα σχέδια δίκαιης μετάβασης, τα οποία εκπονούν τα κράτη μέλη για να επωφεληθούν από τους μηχανισμούς χρηματοδότησης της ΕΕ που θεσπίστηκαν πρόσφατα, πρέπει να συνάδουν με τα Εθνικά Σχέδια για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ).
- Η αξιολόγηση των ΕΣΕΚ θα αποτελέσει τη βάση για τις οδηγίες που θα παράσχει η Επιτροπή στα κράτη μέλη για την κατάρτιση των εθνικών τους σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
- Η σημερινή αξιολόγηση σε επίπεδο ΕΕ θα συμπληρωθεί με 27 επιμέρους αξιολογήσεις που θα εγκριθούν τον Οκτώβριο, μαζί με την έκθεση για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης. Οι αξιολογήσεις αυτές θα περιλαμβάνουν ειδικές οδηγίες για κάθε κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένου του μεγέθους των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων που χρειάζονται για την απελευθέρωση του δυναμικού της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας.

Σας ευχαριστώ

Θεόδουλος Μεσημέρης

22408948

tmesimeris@environment.moa.gov.cy

Προϊστάμενος Κλάδου Κλιματικής Δράσης και Ενέργειας

Τμήμα Περιβάλλοντος

Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης & Περιβάλλοντος